

Наслов

Међународна летња школа знања и трансфера технологије

У ери брзог технолошког прогреса и турбулентних привредних кретања, компаније се сусрећу са изазовом остварења конкуритивних предности и одржања тржишне позиције. У оваквим условима пословања, сарадња академије и индустрије се намеће као природна симбиоза, охрабривана у многим земљама од стране креатора националних стратегија развоја, како због омогућавања компанијама да лако стекну увид у нова знања, идеје и технологије, тако и због избора стручног кадра, посебно квалификованих инжењера, чије се способности могу исказати приликом сарадње на пројектима.

Колико је битно развијати сарадњу малих и средњих предузећа са академским институцијама у правцу иновација, види се и кроз стратегију „Европа 2020“, као и програм „ХОРИЗОНТ 2020“, који јасно осликава став Европске Комисије о неопходности постизања већег економског импакта од инвестиција које чини кроз овај програм, а у складу са којим су прилагођени и финансијски инструменти за имплементацију истог.

Искуство ЕУ нас учи да је један од кључних елемената развоја привреде ефикасан и правовремени трансфер знања са научних институција у привреду. Стога се поставља логично питање – шта је баријера комерцијалном успеху технологије? Истраживања ЕУ показују да је недостатак искуства у самом процесу трансфера технологије и даље највећи проблем.

др Недељко Милосављевић, директор
Центар за трансфер технологије, Универзитет у Београду

Једна од активности која је кроз Европску стратегију за Дунавски регион идентификована као нужна за превазилажење наведеног проблема је и јачање капацитета организација које подржавају убрзање иновација и трансфера технологије у овом региону.

У Београду је, уз свесрдну сарадњу Заједничког истраживачког центра европске комисије (Joint Research Center, European Commission), Светског завода за интелектуалну својину (WIPO), Завода за интелектуалну својину Републике Србије и Центра за трансфер технологије Универзитета у Београду, организована Међународна летња школа знања и трансфера технологије у периоду од 17. до 24. септембра. Школа је имала за циљ да учесницима пружи прилику да се додатно едукују у области трансфера технологије, као и да се сусретну, упознају и оснаже везе са колегама који се баве трансфером технологије, а долазе са територије земаља Дунавског региона.

Више од 80 учесника из земаља Дунавског региона је пратило истакнуте предаваче и стручњаке који су говорили о трансферу технологије и процени вредности технологије, интелектуалној својини, маркетингу и преговарању, лиценцирању технологије и оснивању спин-аута. Учесници су такође имали прилику и да покажу колико су напредовали, радећи у тимовима на примерима из праксе. По завршеном тренингу, осим сертификата, кандидати су са собом понели и нова знања из домена трансфера технологије, која ће примењивати у будућем раду. ■

Министарство просвете, науке и технолошког развоја

www.mpn.gov.rs

Програм Хоризонт 2020

Хоризонт 2020 је финансијски оквир који имплементира „Унију иновација“, једну од кључних иницијатива стратегије „Европа 2020“ усмерених на развоју глобалне конкуритивности Европске уније. Са буџетом од око 78 милијарди евра, овај програм доприноси проналажењу решења за економску кризу, инвестирању у будуће послове и развој, решавању питања грађана ЕУ о њиховој материјалној сигурности, општој безбедности и животној средини, као и јачању глобалне позиције ЕУ у истраживањима, иновацијама и технологијама.

Хоризонт 2020 обједињује три претходно одвојене иницијативе – Оквирни програм 7 (FP7), новине у вези са програмом „Конкуритивност и иновације“ (CIP) и допринос Европског института за иновације и технологију (EIT). Највећи део буџета Хоризонт 2020 иде на истраживање „Великих изазова“ (Grand Challenges), који укључују здравство и климатске

промене. Постоји обећање да ће поједностављена структура програма, један сет правила, и поједностављен модел накнада окончати бирократију која је у прошлости одвраћала индустрију од учешћа у претходним програмима за истраживање и развој Европске уније.

Програмске теме (стубови) Хоризонта 2020 су:

1. Изврсност у науци (Excellence in Science) – финансирање најзанимљивијих научних истраживања путем јавног конкурса, које ће се вршити кроз четири програма: а) Европски истраживачки савет (European Research Council); б) истраживачке инфраструктуре; в) нове и будуће инфраструктуре; и г) кроз истраживачке грантове Програма „Мари Склодовска Кири“.
2. Индустриско вођство (Industrial Leadership) – укључује програм за подршку иновативних МСП, финансијских инструмената, као и дугова и власничких објеката у процесу иновација, те програм за подстицање развоја и индустријских технологија.

3. Друштвени изазови (Social Challenges) – означавају подршку истраживањима у областима као што су здравство, клима, храна, сигурност, саобраћај и енергетика.

Потписивањем Споразума између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму ЕУ Хоризонт 2020 - Оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020), Република Србија је добила статус придружене земље Програма Хоризонт 2020, који се привремено примењивао почев од 1. јануара 2014. године, а ступио на снагу у складу са Законом о потврђивању тог споразума („Службени гласник РС-Међународни уговори“, број 9/14). Статус придружене земље значи да сва правна лица из те земље имају једнака права и обавезе као и правна лица из земаља чланица ЕУ. Више информација о програму можете пронаћи на линку: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html> ■

Проф. др Ђуро Коруга

Машински факултет Универзитета у Београду

NANOCOSMETICS® – патенти у козметици

На основу вишегодишњег заједничког истраживачког и развојног рада српских и америчких научника у области нанотехнологија, фармације и козметологије остварен је напредак у нези и заштити коже постизањем синергетских ефеката воде у епидерму и биолошким структурама одговорним за текстуру коже, регулацију рада лојних жлезда и еластичности коже. Резултат овог постигнућа су NanoCosmetics® креме.

Три козметичке креме дневна, ноћна и биорегенеративна се састоје од материјала који се могу груписати у две основне подгрупе: 1) база и 2) нанохармонизујућа супстанца (NHS) која садржи биоактивни угљеник растворен у хармонизујућој магнетисаној aqua purificata. Главна компонента креме је течна NHS која се базира на трећој алотропској модификацији угљеника са хидроксилним групама. У посебном технолошком поступку припреме остварује се интеракција активне нано-угљеничне супстанце и воде при чему настаје „хармонизована супстанца“ која, када се NanoCosmetics® производи наноси на тело и благо утрљају у кожу, преноси наномагнетне хармонизоване вибрације на биомолекуле коже, а у првом реду

колаген и еластин. Поред тога, NHS стимулише стварање ћелија фибробласта који производе нови колаген и еластин, те има својство да апсорбује UV зраке. Од UV зрачења штити на селективан начин, због природног хармонизујућег интерактивног дејства са биомолекулима. Тако на пример у зависности од места где се налази у кожи NHS ће апсорбовати и до 85% UV зрака таласне дужине 290-320 nm који стварају опекотине, оштећују DNA, изазивају рак коже и друго, али ће зато кроз хармонизацију биомолекуларних процеса узету енергију од UV зрачења трансформисати и предати биомолекулима одговорним за меланогенезу или синтезу витамина D3.

NHS има биорегенеративно дејство, тј. поред тога што здравој кожи подиже виталност, оштећеној кожи враћа нарушену функционалну својства. Природни регулациони механизам NHS је хармонизација биомолекуларних процеса преко воде. Уколико је хармонизација процеса нарушена, NHS делује на околину, а у првом реду на слободну воду, која својим вибрационим модовима делује на све остале биолошке структуре које се налазе растворене у њој. Здрава кожа средовечне особе садржи око 62% воде и од њеног уређења и функционалности у многоме зависе метаболички и остали биорегулациони процеси.

NHS супстанца има наномагнетно својство (интензитета око 0.6 nT), које благотворно и ефикасно делује на ткива преко воде. Делује у почетку локално, али се затим благотворно шири и на околно ткиво (и до неколико пута већег региона него што је третирано NanoCosmetics® производима). Поред тога, NHS је „хватач“ слободних радикала који оштећују ткиво, па је на тај начин и средство против старења коже. Први благи ефекти дејства креме се осећају већ после 3-4 дана третмана, а прави ефекти се постижу након осам недеља.

Имајући у виду позитивна дејства нанокреме на кожу, програм Next Business Generation из Енглеске је позвао компанију NanoWorld AG из Београда да учествује у програму у циљу комерцијализације нанокреме.

NanoCosmetics® технологија и производи су патентирани као нови производи на бази наноструктуриране воде која је хармонизована по закону златног пресека. Пријава патента за нанохармонизујућу супстанцу, као основни биоактивни садржај нанокреме, поднета је 2008. године у Сједињеним Америчким Државама, док је патентна заштита (под бројем US 8058483B2) добијена 15. новембра 2011. године. ■

Проф. др Весна Мандић, координатор

WBCInno

Иновације и сарадња са привредом у фокусу универзитета Западног Балкана

Како се продубљује економска криза, све се више говори о значају повраћања инвестиција у истраживање у јавним организацијама као што су универзитети и институти, кроз комерцијализацију истраживачких резултата и јачање сарадње са привредом. Кључна реч на свим нивоима је иновација. Међутим, без добре основе у новим знањима и истраживањима тешко је претворити идеју у успешну иновацију на глобалном нивоу. Упркос чињеници да универзитети и институти у земљама Западног Балкана имају значајан истраживачки потенцијал и ресурсе, недовољно је учињено да се они мобилишу и учине корисним за регионалну привреду. Такође, врхунски истраживачки резултати остају, на жалост, заробљени у лабораторијама јер није успостављен оквир да се они системски комерцијализују, већ се све доводи до индивидуалне напоре појединца.

Већ две године се у региону Западног Балкана спроводи WBCInno TEMПUS пројекат (www.wbc-inno.kg.ac.rs) чији досадашњи резултати и предстојеће активности доприносе побољшању ове ситуације. Пет универзитета Западног Балкана (Крагујевац, Нови Сад, Бања Лука, Зеница, Подгорица) заједно са пет европских партнера (Брајтон, Хамбург, Грац, Беч, Аликанте), пет пословних инкубатора (Крагујевац, Нови Сад, Београд, Бања Лука, Подгорица) и иновативним

предузећем из Крагујевца, су у протеклом периоду развили читав сет стратешки важних докумената за уређење ове области:

- регионална универзитетска иновативна платформа;
- стратешки развојни план за пословне инкубаторе и научно-технолошке паркове;
- методологија за управљање иновацијама.

Осим мапирања истраживачког и иновативног потенцијала на пет универзитета у региону, које је резултирало публикацијом каталога и покретањем њихове онлајн верзије на сајтовима пет канцеларија за пословну подршку (www.bsokg.kg.ac.rs, www.bsosns.uns.ac.rs, www.bsosze.unze.ba, www.bso.etfbl.net, www.bsomne.ac.me), подигнуто је пет платформи за управљање иновацијама. Циљ је да се истраживачима и студентима на универзитетима понуди колаборативно окружење за развој идеје, сарадњу и повезивање са инвеститорима (предузећа, фондови ризичног капитала, бизнис анђели, итд.). Платформа ће такође бити коришћена у реализацији регионалног Такмичења за најбољу студентску идеју у 2015. години.

У сарадњи са Заводом за интелектуалну својину Републике Србије, пројектни тим је развио Методологију за управљање иновацијама, како би истраживачима и студентима помогли у процени и заштити њихове интелектуалне својине, као првом

и најважнијем кораку у процесу комерцијализације истраживања и идеја. Канцеларије ће пружити помоћ истраживачима и студентима, а такође у наредном периоду организовати читаву серију обука које се тичу трансфера технологија, заштите интелектуалне својине, коришћења иновативне платформе, креативног развоја идеје, пословног планирања, финансирања иновација, итд. Захваљујући партнерству са пет инкубатора у региону, развијеној сарадњи са предузећима и институцијама за подршку иновацијама на регионалном и европском нивоу, најбоље идеје и пословни планови ће на различите начине бити подржани у даљем развоју и изласку на тржиште. ■

Наташа Миловановић, самостални саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Значај наставе о интелектуалној својини на факултетима

Иновације представљају један од најважнијих елемената за развој друштва заснованог на знању. Права интелектуалне својине играју важну улогу у подстицању иновација и креативности и битно утичу на раст индустријских активности. Студија коју су припремили Европски завод за патенте и Завод за хармонизацију унутрашњег тржишта (ОНИМ) показује да су индустрије које интензивно користе права интелектуалне својине створиле око 26% свих радних места у ЕУ у периоду 2008-2010. Такође ове индустрије чине скоро 39% укупне привредне активности ЕУ и представљају основ већине трговине са остатком света. Ови подаци јасно показују да у пракси постоји јака веза између интелектуалне својине и економије. У том контексту, важно је обезбедити да академске активности прате потребе друштва и развоја привреде. Факултети имају задатак да припреме данашње студенте за

будућу улогу продуктивних грађана који ће својим радом, иновацијама и новим знањем дати допринос индустријском друштву. Приликом остваривања овог задатка више пажње треба посветити интелектуалној својини. Факултети морају учинити веће напоре како би едуковали студенте о томе шта је интелектуална својина и због чега је она важна. Једино уколико студенти буду упознати са елементарним аспектима интелектуалне својине, моћи ће у потпуности да искористе њене предности. Ово додатно добија на значају уколико се узме у обзир да све више факултета долази у додир са интелектуалном својином и то кроз стварање проналазака у истраживачким активностима и трансфер технологије. Кроз патентирање својих проналазака и њихово лиценцирање, факултети могу остварити економску добит. Међутим, ово у великој мери зависи од запослених који треба да поседују знања како би препознали потенцијалне проналаске

који се могу заштитити и начине на које се они могу комерцијално искористити. У Републици Србији се настава о интелектуалној својини традиционално изводи на факултетима који изучавају право. Међутим, промена схватања интелектуалне својине од чисто правне категорије до јаког пословног средства, условила је увођење наставе и на другим факултетима, посебно на факултетима техничких наука и пословних школа. Колико је ово важно говори и чињеница да је у оквиру стратегије националног развоја интелектуалне својине, као једна од визија националног система дефинисано и подизање јавне свести у образовању, посебно успостављање наставе из права интелектуалне својине на свим државним факултетима. Настава о интелектуалној својини, на свим факултетима треба студентима да пружи прилику да стекну основна знања о овој области и ближе се упознају са начинима њеног коришћења у сопственој струци. Такође овакви програми треба да подстичу дискусије о коришћењу интелектуалне својине у иновативним процесима и да прикажу како се помоћу појединих права могу стећи конкурентске предности у пословању. Иако постоји пораст активности у настави из области интелектуалне својине, ови програми још увек су нови а начини предавања и материјали још увек се развијају. Добра полазна тачка за све предаваче који желе да укључе интелектуалну својину у своја предавања може бити коришћење неких од постојећих материјала који су развијени посебно за ову намену, а који су доступни на интернет страници Завода за интелектуалну својину (www.zis.gov.rs) у рубрици „Приручници за наставу“

Наташа Миловановић, самостални саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Приручник за наставу о интелектуалној својини

Европски завод за патенте (ЕПО) је у сарадњи са Заводом за хармонизацију унутрашњег тржишта (ОНИМ) развио приручник за наставу о интелектуалној својини под називом „Основе интелектуалне својине“ (IP Basics). Реч је о првом, од укупно три приручника, намењена универзитетским предавачима, који желе да упознају своје студенте са основама система интелектуалне својине. Приручник даје општи увид у различита права интелектуалне својине и погодан је за студенте различитих образовних профила. Материјал за наставу садржи модуле који се односе на патенте, базе података, жигове, индустријски дизајн, географске ознаке порекла, корисне моделе, права оплемењивача биљака, топографију полупроводничких производа и пословну тајну. Поред тога, Приручник садржи и део „Интелектуална својина у стварном свету“, који представља практичне вежбе које се могу изводити у учионици, а које демонстрирају коришћење права интелектуалне својине и пословне стратегије на реалним примерима. Сваки модул се састоји од припремљених PowerPoint слајдова са напоменама за предаваче, које прате

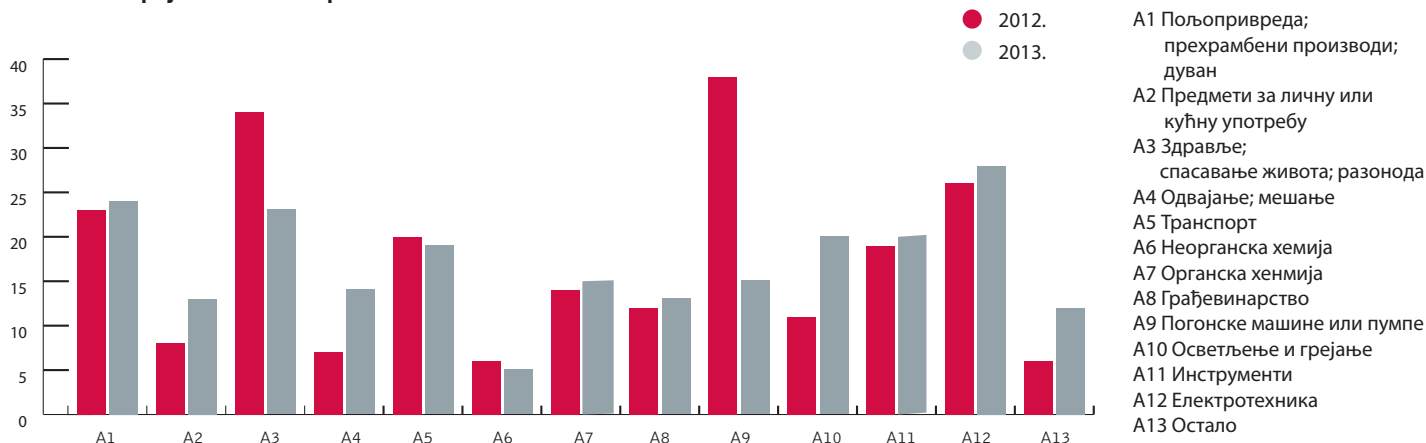
Intellectual Property Teaching Kit IP Basics

садржај слајдова и који се могу користити без икаквих модификација. Осим тога, материјал садржи и додатне информације и појашњења која могу помоћи предавачима да се припреме за сложенија питања која студенти могу поставити. Целокупан материјал може се прилагођавати профилу студената, њиховим претходним знањима о овој теми, дефинисаним циљевима учења као и времену које је на располагању. Преостала два приручника, из ове едиције, „IP Advance“ и „IP Search Tools“, биће објављена у наредном периоду. Приручник под називом „IP Advance“ ће бити намењен корисницима са претходним знањима из ове области, а посебан део биће посвећен студентима пословних студија са намером да се упознају са начинима комерцијалне експлоатације технологија. Део „IP Search Tools“, ће обухватити упутства за коришћење базе патентне документације Espacenet, Европског патентног регистра као и алата за претраживање жигова TMview. Приручник „Основе интелектуалне својине“ тренутно је доступан енглеском, немачком и француском језику и то у папирној и електронској форми. Више информација о приручнику и условима за преузимања истог, можете наћи на интернет страници Европског завода за патенте <http://www.epo.org/learning-events/materials/kit/about.html>.

Статистика пријава патената према областима технике

У погледу патентних пријава домаћих подносилаца, највећи број пријава је у последње две године поднет у области електротехнике, док је на другом месту била област пољопривреде, прехранбених производа и дувана. У наставку су дати графикони са заступљеношћу свих области патентних пријава домаћих подносилаца у 2012. и 2013. години.

Пријаве патената према областима технике

Новости

Потписан меморандум о разумевању и билатералној сарадњи са Заводом за хармонизацију унутрашњег тржишта (ОНИМ)

У седишту Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) у Женеви је у уторак, 23. септембра, закључен Меморандум о разумевању и билатералној сарадњи између Завода за хармонизацију унутрашњег тржишта Европске уније (ОНИМ) и Завода за интелектуалну својину Републике Србије. Меморандум о разумевању су потписали Антонио Кампинос, председник ОНИМ-а, и Бранка Тотић, директорка Завода за интелектуалну својину. Наведени Меморандум о разумевању је закључен на иницијативу ОНИМ-а и има за циљ унапређење техничке сарадње два завода кроз бројне пројектне активности које се односе на правну заштиту жигова и индустријског дизајна.

Одржане радионице у Привредној комори Србије и на Универзитету Крагујевац

У Привредној комори Србије је од 9-10. септембра одржана радионица „Развој научно-технолошких паркова и бизнис инкубатора у Србији кроз јачање капацитета и сарадњу са универзитетима“. Догађај је организован уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Привредне коморе Србије, а у оквиру ТЕМПУС WBCInno пројекта који је посвећен модернизацији универзитета Западног Балкана кроз јачање структура за трансфер знања, истраживање и иновације. У оквиру истог пројекта одржана је и радионица у Ректорату Универзитета Крагујевац од 11-12. септембра, где је фокус био на јачању капацитета истраживача у областима трансфера знања и управљању иновацијама.

Експлораторни скрининг у области интелектуалне својине

У оквиру усклађивања законодавства Републике Србије са важећим прописима Европске уније, од 24-25. септембра је у просторијама Европске комисије у Бриселу одржан дводневни експлораторни скрининг за поглавље бр. 7, које обухвата права интелектуалне својине. На састанку су делегацији Републике Србије представљени правни прописи ЕУ (acquis communautaire) у области ауторског и сродних права, као и права индустријске својине.

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11 000 Београд;

Телефон: (+381 11) 202 58 00; www.zis.gov.rs

• Главни и одговорни уредник: Бранка Тотић • Уредник: др Никола Радовановић
• Техничка обрада: Драгана Томић Стојиљковић • Контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије